

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 744/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED] zastúpených advokátom JUDr. Richardom Bauerom, Advokátska kancelária Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 248 16/8803 a jej uznesením z 27. septembra 2016 a postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach v konaní vedenom pod ČVS: ORP-799/3-VYS-KE-2016 a jeho uznesením z 22. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovateľky“), vo veci

namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 248 16/8803 a jej uznesením z 27. septembra 2016 (ďalej aj „uznesenie okresnej prokuratúry“) a postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-799/3-VYS-KE-2016 a jeho uznesením z 22. júla 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného riaditeľstva“).

2. Sťažovateľky boli v procesnom postavení poškodených účastníkmi trestného konania vedeného na základe ich trestného oznámenia vo veci prečinu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. Uznesením okresného riaditeľstva bolo označené trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť proti uzneseniu okresného riaditeľstva následne prokurátor okresnej prokuratúry podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku uznesením okresnej prokuratúry zamietol ako nedôvodnú.

3. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľky namietajú arbitrárnosť, neodôvodnenosť a nepreskúmateľnosť uznesenia okresnej prokuratúry, ktorá nepreskúmala „procesné a hmotnoprávne nezákonnosti“ okresného riaditeľstva, čím mala hrubo porušiť „základné právo sťažovateľiek na inú právnu ochranu zaručené im v čl. 46 ods. 1, základné právo sťažovateľiek vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručené im v čl. 48 ods. 2 ústavy, obe práva v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a v spojení s čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo sťažovateľiek na spravodlivý proces zaručené im v čl. 6 ods. 1 a právo sťažovateľiek na účinný prostriedok nápravy zaručený im v čl. 13 dohovorom“. Sťažovateľky v tejto súvislosti namietajú jednostrannosť v konaní zabezpečených dôkazov, ich tendenčnosť a účelovosť tvrdiac, že ich zamestnávateľ v čase splatnosti miezd zamestnancov disponoval finančnými prostriedkami v pokladni, ktoré mal

použiť na vyplatenie aspoň časti ich miezd. Prokurátor okresnej prokuratúry podľa ich názoru nebral vôbec do úvahy argumenty sťažovateľiek uvedené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu a neprihliadal ani na popretie práva sťažovateľiek na preštudovanie spisu podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľky uvádzajú, že možnosť „preštudovania vyšetrovacieho spisu, zvlášť ak sa poškodené tohto práva nikdy nevzdali slúži zároveň aj na preverenie procesného postupu vo vyšetrovaní a citeľne napomáha naplneniu zásady zistenia skutkového stavu v takej kvalite, ktorá vylučuje dôvodné pochybnosti. Preto významu tohto inštitútu musí zodpovedať aj prístup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby bol reálne v plnom rozsahu naplnený, čo sa v danom prípade nestalo.“. Napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry tak sťažovateľky považujú za nezákonne odôvodnené a v dôsledku toho za rozporné s právom na súdnu ochranu zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy.

4. Sťažovateľky svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia každej v sume po 500 € odôvodňujú „*hrubo nezákonným a protiústavným postupom*“ okresnej prokuratúry a okresného riaditeľstva, následkom ktorých boli vystavené pocitom nespravodlivosti, právnej neistoty, bezmocnosti, bezprávia a nedôvery v právny štát.

5. Na základe týchto skutočností sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd vydal vo veci rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie ich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 248/16/8803 a jej uznesením z 27. septembra 2016, ako aj postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-799/3-VYS-KE-2016 a jeho uznesením z 22. júla 2016, zruší uznesenie okresnej prokuratúry a uznesenie okresného riaditeľstva, vec vráti na ďalšie konanie, okresnej prokuratúre a okresnému riaditeľstvu zakáže porušovať označené práva sťažovateľiek a prizná im finančné zadosťučinenie (každé v sume po 500 €), ako aj úhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 € na účet ich právnej zástupkyne.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K dôvodom odmietnutia sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu okresného riaditeľstva a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu

9. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom (a prípadne iným orgánom štátnym orgánom) prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

10. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad určených § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

11. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel vo vzťahu k uzneseniu okresného riaditeľstva k záveru o nedostatku právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti, keďže uvedené uznesenie podliehalo revíznej právomoci okresnej prokuratúry na základe sťažnosti podanej podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, čo sťažovateľky v rámci napadnutého konania aj reálne využili, následkom čoho túto časť sťažnosti z tohto dôvodu aj odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K dôvodom odmietnutia sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu prokurátora okresnej prokuratúry a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu

12. Pokiaľ ide o zvyšnú časť sťažnosti (smerujúcu proti uzneseniu okresného prokurátora), ústavný súd dospel k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by

mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrane práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

14. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľiek napadnutým uznesením okresnej prokuratúry ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že

nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý okrem iného rozhoduje o sťažnostiach namietajúcich porušenie základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obdobne čl. 36 ods. 2 listiny má každý právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

17. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

18. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch a o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

20. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

21. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľiek o porušení základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny v spojitosti s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou poukazuje na to, že súčasťou základného práva na inú právnu ochranu je aj jemu

zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní (v danom prípade orgánov prokuratúry) zákonom ustanoveným spôsobom sa zaoberať podaním, v ktorom dotknutá osoba oznamuje skutočnosti podľa nej nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o vybavení takého oznámenia dotknutú osobu riadne vyrozumieť. Súčasťou tohto práva však nie je právo, aby orgány činné v trestnom konaní podaniu oznamovateľa vyhověli v tom zmysle, že rozhodnú podľa jeho predstáv (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09). Ústavný súd opakovane judikoval, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06). Ústavný súd zároveň pripomína, že ani zo žiadneho z ustanovení Trestného poriadku, ani zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť subjektívne právo osoby, ktorá podala trestné oznámenie, na začatie trestného konania proti konkrétnej osobe.

22. V tejto súvislosti tiež ústavný súd poznamenáva, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného (m. m. I. ÚS 68/2012). Pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv ustanovuje právny poriadok Slovenskej republiky osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“, ktorých uplatnenie má súkromnoprávny charakter a je plne v dispozícii osoby, ktorá tvrdí, že konaním inej osoby došlo k zásahu do konkrétnych subjektívnych práv (m. m. I. ÚS 263/09, II. ÚS 676/2016).

23. Prokurátor okresnej prokuratúry v napadnutom uznesení po zhrnutí obsahu uznesenia okresného riaditeľ'stva v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol:

„Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že vo veci boli vypočutí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] ako poškodené, ako aj svedok [REDAKOVANÉ]. Boli zabezpečené relevantné listinné dôkazy potrebné pre objektívne rozhodnutie vo veci.

Vyšetrovateľ v napadnutom uznesení správne konštatoval, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Zo znaleckého posudku z odboru Ekonómia a manažment je zrejmé, že za posudzované obdobie spoločnosť [REDAKOVANÉ], t. j. od januára 2015 až do decembra 2015 nemala dostatok finančných prostriedkov na výplatu miezd, nakoľko daná spoločnosť podľa predloženej hlavnej knihy uhrádzala rôzne služby spojené s prevádzkou a uhrádzala faktúry za potravinársky tovar, čím zabezpečovala nevyhnutný chod spoločnosti.

V intenciách argumentov uvádzaných v sťažnosti je potrebné konštatovať, že znalecký posudok bol vypracovaný znalcom zapísaným v zozname znalcov pre odbor Ekonómia a manažment, ktorý dlhodobo vykonáva znaleckú činnosť aj v súčinnosti s orgánmi činnými v trestnom konaní a o jeho záveroch a objektívnosti nie je dôvod pochybovať.

Podľa § 214 Trestného zákona sa prečinu nevyplatenia mzdy a odstupného dopustí ten, kto ako štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom, alebo ich prokurista nevyplatí svojmu zamestnancovi mzdu, plat alebo inú odmenu za prácu, náhradu mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok, v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby.

Z uvedeného vyplýva, že k skutku nevyplatenia mzdy došlo (čo nespochybňuje ani samotný zástupca spoločnosti [REDAKOVANÉ]), avšak konštatácie uvedené v znaleckom posudku odôvodňujú jednoznačný záver, že tento nie je trestným činom práve pre absenciu zákonom požadovanej okolnosti vyvodzujúcej trestno-právnu zodpovednosť voči konkrétnej osobe, t. j., že finančné prostriedky spoločnosti boli vynaložené na zabezpečenie jej chodu.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré

svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti je potrebné konštatovať, že vyšetrovateľ pri objasňovaní veci zabezpečil dost' relevantných dôkazov pre objektívne rozhodnutie vo veci, pričom argumenty uvádzané sťažovateľom nemajú takú intenzitu, ktorá by pri doplnení vyšetrovania v intenciách dôvodov sťažnosti zakladala zmenu dôkaznej situácie.

Vzhľadom na uvedené a komplexnú dôkaznú situáciu zadokumentovanú v spisovom materiáli je potrebné konštatovať, že rozhodnutie vyšetrovateľa je správne a v súlade so zákonom.

Týmto rozhodnutím nie sú dotknuté práva poškodených uplatniť si nárok na náhradu škody cestou iného súdneho konania bez ingerencie orgánov činných v trestnom konaní.“

24. Sťažovateľky vo svojej podstate namietajú nevysporiadanie sa okresnej prokuratúry s nimi predloženými námietkami proti orgánmi činnými v trestnom konaní ustálenému skutkovému stavu, ktorými napádali záver o nedostatku finančných prostriedkov ich zamestnávateľa v čase splatnosti svojich miezd. Podľa ich názoru nie je z uznesenia okresnej prokuratúry zrejmé, akými úvahami sa pri vydaní svojho rozhodnutia prokurátor okresnej prokuratúry riadil a napádané uznesenie nie je ani dostatočne odôvodnené.

25. Po preskúmaní sťažnosti sťažovateľiek, ako aj dokumentácie k nej priloženej ústavný súd konštatuje ústavnú udržateľnosť uznesenia okresnej prokuratúry. Sťažovateľkami napádané uznesenie totiž obsahuje nosné dôvody, pre ktoré nemali orgány činné v trestnom konaní dôvod pokračovať v trestnom stíhaní vedenom vo veci spáchania trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a pre ktoré okresná prokuratúra nepovažovala za nezákonné uznesenie okresného

riaditeľstva, ktorým bolo trestné konanie s uvedením konkrétneho dôvodu vyplývajúceho z § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku zastavené. Odôvodnenie uznesenia okresnej prokuratúry s poukazom na vypracovanie znaleckého posudku osobou znalca zapísanou v zozname znalcov pre odbor ekonómia a manažment dáva síce stručnú, avšak zároveň jasne odôvodnenú odpoveď na sťažovateľkami formulované pochybnosti o objektívnosti tohto znaleckého posudku zabezpečeného v trestnom konaní. Právne zdôvodnenie záverov o tom, že v deň splatnosti miezd, resp. ich náhrad zamestnávateľ nedisponoval finančnými prostriedkami, ktoré by nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie svojej činnosti, v dôsledku čoho tak v danom prípade absentuje zákonom požadovaná okolnosť vyvodzujúca trestnoprávnu zodpovednosť voči konkrétnej osobe, sa tak javí aj napriek sťažovateľkami nastoleným pochybnostiam dostatočné a ústavne akceptovateľné. Skutočnosť, že sťažovateľky zastávajú iný právny názor, ako v tejto veci zaujala okresná prokuratúra, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresnej prokuratúry svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, čo sa v danej veci nestalo.

26. Vo vzťahu k predloženej argumentácii sťažovateľiek o zásahu do označených práv tým, že pred zastavením trestného konania okresným riaditeľstvom im nebolo umožnené využiť ich právo na preštudovanie vyšetrovacieho spisu, ústavný súd uvádza, že z predložených príloh nebolo zistené, že by táto námietka bola z ich strany v predchádzajúcom konaní pred okresnou prokuratúrou uplatnená. Vzhľadom na to, že sťažovateľky možnosť prieskumu tohto ich namietaného porušenia nimi označovaného § 208 Trestného poriadku v konaní o opravnom prostriedku proti uzneseniu okresného riaditeľstva nevyužili, ústavný súd s poukazom na svoj ustálený názor, že nie je ani alternatívnou a ani mimoriadnou opravnou inštitúciou, dospel k záveru o nedostatku svojej právomoci skúmať také tvrdené porušenia označených práv, ktoré sťažovateľky mali možnosť namietat' v predchádzajúcom konaní pred inými štátnymi orgánmi, avšak túto

svoju možnosť napriek svojmu kvalifikovanému právnomu zastúpeniu nevyužili (analogicky III. ÚS 135/03, IV. ÚS 266/08, III. ÚS 101/2013 a iné).

27. Sťažovateľky ďalej vo svojej sťažnosti tiež namietajú, že napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a konaním, ktoré jeho vydaniu prechádzalo, bolo porušené ich právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v minulosti už viackrát vyslovil, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Z judikatúry ESLP okrem iného vyplýva, že čl. 6 dohovoru nie je vôbec aplikovateľný na poškodeného v trestnom konaní, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a (Duchoňová proti Českej republike, rozhodnutie z 2. 10. 2006, č. 29858/03, oddiel 1). Z judikatúry ESLP zároveň vyplýva, že čl. 6 je v zásade aplikovateľný, pokiaľ sa poškodený k trestnému konaniu pripojí s cieľom získať náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená. Namietat' porušenie práv vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru nebude môcť ten poškodený, ktorý sa trestného konania zúčastňuje len s cieľom prispieť k odsúdeniu obvineného (Corbu proti Rumunsku, rozhodnutie z 31. 3. 2009, č. 27396/04, body 30 – 33).

28. Na základe uvedených skutočností a s prihliadnutím na zastavenie trestného stíhania, ktoré nebráni prípadnému uplatneniu nároku na náhradu škody v rámci iného (súdneho) konania, ústavný súd dospel k záveru, že medzi obsahom sťažovateľkami označených základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 38 ods. 2 listiny a spolu s nimi označených všeobecných ustanovení ústavy (čl. 1 ods. 1 a 2 ods. 2 ústavy), ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (a na neho naviazaného práva zaručeného čl. 13 dohovoru) na jednej strane a napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, resp. konaním, ktoré jeho vydaniu prechádzalo, na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

29. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2016